

Η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας (ΕΑΠ) και η συμβολή του Παρατηρητηρίου ΕΣΑμεΑ στο έργο της

Μαρίλυ Χριστοφή,

*Τοπογρ. Μηχανικός, Εμπειρογνώμων Προσβασιμότητας
Β' αντιπρόεδρος ΕΑΠ*

25.09.2023

Για τι θα μιλήσουμε...

- ❖ Καταρχήν ας γνωριστούμε...
 - ✓ Ποιοί είμαστε
 - ✓ Τι κάνουμε

- ❖ Η σχέση μας με το Παρατηρητήριο...

- ❖ Η σχέση μας με εσάς...

Ποια είναι η ΕΑΠ

- Νέος θεσμός
- Είναι **συμβουλευτικό όργανο** της Πολιτείας για θέματα που αφορούν την **προσβασιμότητα** και γενικότερα την **πρόσβαση** των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας
- **Υπάγεται στον Πρωθυπουργό** - Υποστηρίζεται ως προς τη στελέχωση και την υποδομή από την Προεδρία της Κυβέρνησης
- Αποστολή της η **διαρκής παρακολούθηση** των θεμάτων που σχετίζονται με το δικαίωμα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία και η **διαμόρφωση προτάσεων** για τη χάραξη δημόσιων πολιτικών σε θέματα του αντικειμένου της

Δεδομένου ότι η πρόσβαση
προϋποθέτει την προσβασιμότητα,
η προσβασιμότητα αποτελεί την
καρδιά της δράσης της ΕΑΠ

Το ιστορικό της δημιουργίας της ΕΑΠ

- ❖ Διαχρονικό αίτημα του εθνικού αναπηρικού κινήματος
- ❖ Σύσταση με Ν.4780/2021 ΦΕΚ 30 Α' (28.02.2021) «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής»
- ❖ Συγκρότηση με την με αρ. 20/28.05.2021 (ΥΟΔΔ 415) απόφαση Πρωθυπουργού
- ❖ Α' συνεδρίαση : Ιούνιος 2021
- ❖ 25 συνεδριάσεις μέχρι σήμερα (κατ' ελάχιστο 1 ανά 2 μήνες)

Η σύνθεση της ΕΑΠ

Ν.4780/2021 ΦΕΚ 30 Α', άρθρο 3

1. Η Αρχή αποτελείται από **δώδεκα (12) μέλη**, ως εξής:

α) **έξι (6) επιστήμονες** εγνωσμένου κύρους σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες της Αρχής ή πολίτες των οποίων η δραστηριότητα συνδέεται με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τις τέχνες, τον αθλητισμό, την εργασία, την επιχειρηματικότητα και την ενημέρωση, που επιλέγονται από τον Πρωθυπουργό, **εκ των οποίων τρεις (3) είναι άτομα με αναπηρία**, ένας (1) ορίζεται ως Πρόεδρος και ένας (1) ως Α' Αντιπρόεδρος,

β) **έναν (1) επιστήμονα** εγνωσμένου κύρους σε τομείς που έχουν σχέση με την αποστολή και τις αρμοδιότητες της Αρχής, που επιλέγεται **από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)**, ως Β' Αντιπρόεδρος,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της **Ε.Σ.Α.μεΑ.**,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο της **Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος**,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της **Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος**,

στ) τον **Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου**, και

ζ) τον **Συνήγορο του Πολίτη ή βοηθό Συνήγορο** που ορίζεται από τον ίδιο.

Οι επιστήμονες της περ. (α) πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον τέσσερις (4).

2. Στην Αρχή μετέχουν, **χωρίς δικαίωμα ψήφου**:

α) Ο Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,

β) ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων,

γ) ο Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

δ) ο Γενικός Γραμματέας Δικαιοσύνης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

ε) ο Γενικός Γραμματέας Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης,

στ) ο Γενικός Γραμματέας Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και

ζ) ένας (1) εκπρόσωπος του Συντονιστικού Μηχανισμού του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), που υποδεικνύεται από τον αρμόδιο Υπουργό.

Οι αρμοδιότητες της ΕΑΠ

Ν.4780/2021 ΦΕΚ 30 Α', άρθρο 2

Η Αρχή έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- α) παρακολουθεί την εφαρμογή του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού πλαισίου για την προσβασιμότητα,
- β) διατυπώνει προτάσεις συνολικής πολιτικής, ρυθμιστικών παρεμβάσεων και συγκεκριμένων ενεργειών για την προσβασιμότητα, γνωμοδοτεί για σχετικά ζητήματα, και διαβουλεύεται προς τούτο με φορείς της δημόσιας διοίκησης, της Κοινωνίας των Πολιτών και του αναπηρικού κινήματος,
- γ) εισηγείται την ανάπτυξη και επικαιροποίηση προδιαγραφών προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς και γνωμοδοτεί σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τους,
- δ) συνεργάζεται με τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), τον ενημερώνει για τις προτάσεις της περ. (β) και υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την υλοποίηση και αναθεώρηση του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης** για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία,
- ε) συμμετέχει στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές για την επεξεργασία σχεδίων νόμων που άπτονται των αρμοδιοτήτων της ή διατυπώνει γνώμη για σχετικές διατάξεις προ της κατάθεσής τους ως προς τη συμβατότητά τους με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο αυτής (ν. 4074/2012, Α' 88), λαμβάνοντας υπόψη την οικεία ανάλυση συνεπειών ρύθμισης,

- στ) ενημερώνεται από τις Περιφερειακές Επιτροπές Προσβασιμότητας και την Κεντρική Επιτροπή Προσβασιμότητας των άρθρων 18 και 19 του ν. 4495/2017 (Α' 167) και κάθε Επιτροπή Προσβασιμότητας και θεμάτων ατόμων με αναπηρία που συγκροτείται στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για ζητήματα προσβασιμότητας και εφαρμογής του ν. 4074/2012,
- ζ) συστήνει ομάδες εργασίας από εξειδικευμένο προσωπικό του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, παρόχους υπηρεσιών υγείας, αποθεραπείας και αποκατάστασης,
- η) συντάσσει και υποβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 6, την **ετήσια έκθεση και ενδιάμεσες εκθέσεις**,
- θ) εκπροσωπεί τη Χώρα σε διεθνείς οργανισμούς και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα αρμοδιότητάς της, κατόπιν ειδικής εξουσιοδότησης από τον Συντονιστικό Μηχανισμό του άρθρου 69 του ν. 4488/2017,
- ι) αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την **ενημέρωση της κοινής γνώμης** σε θέματα που αφορούν στην πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, σε συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια υπουργεία και
- ια) παρέχει **τεχνική βοήθεια και εκπαίδευση και διοργανώνει συνέδρια και σεμινάρια**, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς και οργανώσεις

Ο στρατηγικός σχεδιασμός της ΕΑΠ για την α' περίοδο 2021-2025

Στο πλαίσιο των παραπάνω αρμοδιοτήτων τέθηκαν οι εξής στόχοι:

- **Στόχος 1:** Παρακολούθηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ)
- **Στόχος 2:** Έλεγχος σε σχέση με τη Σύμβαση των ΗΕ και προτάσεις βελτίωσης θεσμικού πλαισίου για την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς
- **Στόχος 3:** Συμμετοχή στο νομοπαρασκευαστικό έργο και σύνταξη γνωμοδοτήσεων
- **Στόχος 4:** Ανάπτυξη νέων και επικαιροποίηση υφιστάμενων προδιαγραφών
- **Στόχος 5:** Επικοινωνιακές δράσεις και δράσεις ευαισθητοποίησης

Προς επίτευξη αυτών συστάθηκαν και λειτουργούν ήδη 5 Ομάδες Εργασίας

Οι Ομάδες Εργασίας της ΕΑΠ

Για

- την Ανώτατη Εκπαίδευση
- την Πρώιμη και Έγκαιρη Παρέμβαση
- την Προσβασιμότητα φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος
- τον Τουρισμό, Πολιτισμό και Αθλητισμό
- την Υγεία

Τυπικός οδικός χάρτης ΟΕ

- Διερεύνηση, επεξεργασία και προτάσεις επί του υφιστάμενου πλαισίου (νομοθεσία, στρατηγικές, πολιτικές και σχέδια κ.λπ.) – Παρακολούθηση και προτάσεις επί της εφαρμογής και επικαιροποίησης ΕΣΔ
- Δικτύωση ΕΑΠ με εμπλεκόμενους φορείς (Υπουργεία/Επιτροπές, ΟΤΑ, Επιμελητήρια, επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς, αναπηρικούς φορείς κ.λπ.) –δικτύωση φορέων μεταξύ τους
- Δημιουργία βάσης δεδομένων για κάθε τομέα (προδιαγραφές, πρότυπα, καλές πρακτικές, στατιστικά στοιχεία κ.λπ.)
 - Συμμετοχή στις σχετικές νομοπαρασκευαστικές διεργασίες
- Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας/ κείμενο θέσεων

ΟΕ για την Ανώτατη Εκπαίδευση

- Μία α' επιστολή σε όλους τους πρυτάνεις με έμφαση σε θέματα φυσικής προσβασιμότητας
- Επεξεργασία στοιχείων – εντοπισμός αδυναμιών αλλά και καλών πρακτικών –σύνοψη συμπερασμάτων στην ιστοσελίδα ΕΑΠ
- Προτάσεις βελτίωσης του ν/σ για ΑΕΙ, ενσωμάτωση αυτών στον ν.4957/2022
- Γνωμοδότηση για την ισότιμη πρόσβαση ατόμων με αναπηρία στην Ανώτατη Εκπαίδευση
- Σε επεξεργασία β' επιστολή προς τους πρυτάνεις εστιάζοντας στην εφαρμογή του νέου ν. 4957/2022

ΟΕ για την προσβασιμότητα

- Συγκέντρωση νομοθεσίας –στόχος κωδικοποίηση, εντοπισμός κενών/αδυναμιών/αντιθέσεων/εκκρεμοτήτων, επεξεργασία προτάσεων, βελτίωση προδιαγραφών
- Δικτύωση με Επιτροπές Προσβασιμότητας –εντοπισμός αναγκών, επεξεργασία προτάσεων
- Επεξεργασία διαδικασιών αδειοδοτήσεων λειτουργίας –στόχος η σύνδεση αυτών με την υποχρεωτικότητα διασφάλισης της προσβασιμότητας
- Συγκέντρωση καλών πρακτικών και στατιστικών στοιχείων
- Παρακολούθηση υλοποίησης σχετικών δράσεων ΕΣΔ

ΟΕ για την πρώιμη και έγκαιρη παρέμβαση

- Δικτύωση με σχετικούς φορείς, συμμετοχή σε Επιτροπές
- Επεξεργασία και υποβολή προτάσεων προς εμπλεκόμενα Υπουργεία
- Προς διοργάνωση workshop τον Οκτώβριο για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ ελλήνων και ξένων εμπειρογνομόνων εμπλεκόμενων στην ανάπτυξη σχετικών δράσεων και των μελών της ΟΕ

ΟΕ για

α) τουρισμό,
πολιτισμό,
αθλητισμό

β) υγεία

- Νέες ΟΕ σε φάση επεξεργασίας και εξειδίκευσης του οδικού τους χάρτη.

Βασικές δράσεις της ΕΑΠ

....μέχρι σήμερα

- ❑ **Συγκρότηση, στέγαση, κατάρτιση Κανονισμού και στρατηγικού σχεδίου, στελέχωση κ.λπ.**
- ❑ **Εκθέσεις - κατάθεση στη Βουλή των Ελλήνων**
 - Ενδιάμεση έκθεση προόδου, 11.2021
 - Έκθεση προόδου 2021, 02.2022
 - Έκθεση προόδου 2022, 02.2023
- ❑ **Γνωμοδοτήσεις - διαβουλεύσεις**
 - Προσβασιμότητα και ασφάλεια: ενσωμάτωση της Οδηγίας ΕΕ 2019/882 στο εθνικό δίκαιο, 10.2021
 - Συμμετοχή της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας (ΕΑΠ) στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία με γνωμοδοτήσεις για:
 - Σήματα Πιστοποίησης Προσβασιμότητας, 12.2021
 - Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030, 01.2022
 - Ισότιμη πρόσβαση ατόμων με αναπηρία στην Ανώτατη Εκπαίδευση, 08.2022 – ενσωμάτωση προτάσεων στο νέο νόμο 4957/2022 για ΑΕΙ
 - Συμμετοχή σε διαβούλευση ΕΕΤΤ για τον καθορισμό μέτρων ισοδύναμης πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες(ΑμεΑ) σε υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- ❑ **Προδιαγραφές**
 - Κατάρτιση προδιαγραφών για τη δημιουργία προσβάσιμων χώρων σε εκλογικά κέντρα με αφορμή εκλογές Ιουνίου 2023-υιοθετήθηκε από ΥΠΕΣ

Παρατηρητήριο της ΕΣΑμεΑ

- **Βασική διαπίστωση της ΕΑΠ (γενικότερα κοινή διαπίστωση):** στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα άτομα με αναπηρία σπανίζουν ή δεν υπάρχουν καθόλου σε εθνικό επίπεδο (βλ. στρατηγικά σχέδια και μελέτες κ.λπ.).
- **Το Παρατηρητήριο της ΕΣΑμεΑ έρχεται να καλύψει το κενό της Πολιτείας** στον τομέα αυτό. Εξάλλου ο ν.4488/2017 (άρθ.68, παρ.3) το αναφέρει ως «μέρος» του εθνικού στατιστικού συστήματος
- Η στενή συνεργασία του με την ΕΛΣΤΑΤ και άλλους φορείς, όπως το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου- Ίδρυμα Θεμιστοκλή & Δημήτρη Τσάτσου, εγγυάται την αξιοπιστία και σοβαρότητα των παραγόμενων στατιστικών δελτίων, μελετών, κειμένων πολιτικής κ.λπ. από αυτό.
- Η ΕΑΠ το αξιοποιεί ως **πηγή ανεκτίμητων επιστημονικών στοιχείων** σχετικών με την αναπηρία σε εθνικό επίπεδο

ΕΑΠ και Παρατηρητήριο της ΕΣΑμεΑ

Μελέτες, κείμενα πολιτικής, στατιστικά δελτία και βαρόμετρα του Παρατηρητηρίου αποτελούν **βασικό εργαλείο της δουλειάς** της ΕΑΠ και των ΟΕ αυτής ως εξής:

- Στατιστικά στοιχεία αξιοποιούνται μεθοδικά για την τεκμηρίωση των προτάσεων και γνωμοδοτήσεων της ΕΑΠ εκ παραλλήλου με στοιχεία από EUROSTAT κ.α. φορείς

(π.χ. Απόσπασμα από γνωμοδότηση για ΑΕΙ

2.4. Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.μεΑ. του 2020, «Η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εξακολουθεί να είναι δραματικά μικρή. Το 2019, σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, ο δείκτης 'Ποσοστό ατόμων με αναπηρία ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση' ανέρχεται μόλις στο 12,4 για τα άτομα με σοβαρή αναπηρία. Υπολείπεται δηλαδή 32 μονάδες, σε σχέση με την τιμή που λαμβάνει στον πληθυσμό των ατόμων χωρίς αναπηρία. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, όσον αφορά τον αριθμό των εισαγομένων υποψηφίων με σοβαρές παθήσεις (α. 36 Ν. 4452/2017) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το Ακαδ. Έτος 2017-2018, έλαβαν μέρος στη διαδικασία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με την ανωτέρω ειδική κατηγορία, 1.476 υποψήφιοι, από τους οποίους εισήχθησαν οι 1.385, επί συνολικού αριθμού 70.726 εισακτέων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ».

- Μελέτες, κείμενα πολιτικής και βαρόμετρα διευκολύνουν τον εντοπισμό των αδυναμιών των εθνικών και τοπικών πολιτικών, που με τη σειρά τους διευκολύνουν τον καθορισμό προτεραιοτήτων ενασχόλησης και εμβάθυνσης της Αρχής

(π.χ. επιστολές εξειδίκευσης για την ενσωμάτωση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας)

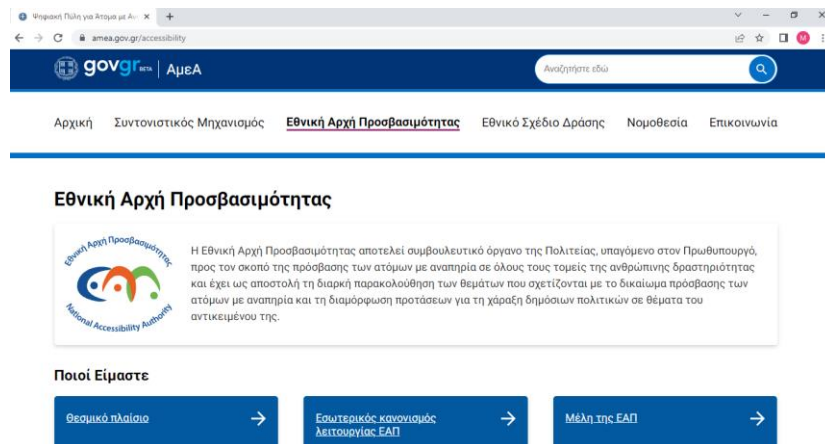
- Ετήσιες εκθέσεις και κείμενα πολιτικής αξιοποιούνται συμβουλευτικά από τις ΟΕ ΕΑΠ

(π.χ. ετήσιες εκθέσεις -αποδελτίωση δράσεων νέου ΕΣΠΑ στοχευμένων στα άτομα με αναπηρία, κείμενο πολιτικής για τον πολιτισμό, για ένα σχολείο χωρίς αποκλεισμούς κ.λπ.)

**Ανάγκη περαιτέρω συνεργασίας,
από κοινού προγραμματισμός διενέργειας ερευνών και βαρομέτρων, μελετών,
κ.λπ.**

Ενημέρωση για και επικοινωνία με την ΕΑΠ

<https://amea.gov.gr/accessibility> *

κα Μαρία Κολλίγρη
Τηλέφωνο: +30 210 3385085
Email: naa@government.gr

* πλήρως προσβάσιμος ιστότοπος από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) Κρήτης

Σας ευχαριστώ!